

A CATALUNYA EL FRAU FISCAL SUPERA ELS 1.000 MILIONS

Donar al Cèsar el que és del Cèsar

«Doneu al Cèsar el que és del Cèsar». Amb aquesta frase bíblica es pot resumir la política en matèria d'impostos del govern socialista. L'estat ha creat un autèntic «exèrcit» d'inspectors per descobrir i reprimir el frau fiscal. Als Països Catalans s'han detectat defraudacions que en total superen els 1.000 milions de pessetes.

Lluís R. Hernández

Quan l'any 1984 l'ex-superministre Miguel Boyer va anunciar que es reformava el Codi Penal per endurir els càstigs contra els contribuents deslleials, milers d'empresaris, artistes, esportistes, cantants i professionals liberals van posar-se les mans al cap. Fins i tot, alguns —com Pedro Ruiz, Juan José Iriarte, Víctor Manuel i Jordi Grau— no van trigar gaire a crear un moviment corporativista per lluitar contra allò que anomenaven «terrorisme fiscal».

La por estava del tot justificada perquè amb la mesura anunciada per l'antic responsable de les finances públiques es revocava una llei inoperant i que, en comptes de cercar defraudadors, en certa manera havia servit per emparar-los. Per demostrar la benevolència de la normativa derogada només s'ha de recordar que durant els sets anys que va estar en vigor (1977-1984), Hisenda la va utilitzar per denunciar 385 ciutadans, dels quals només 32 van poder ser jutjats i exclusivament un va ser condemnat a penes molt minses.

En canvi, la nova configuració del delictes fiscal, ja ha causat autèntics estralls. Així, el renovat article del Codi Penal que permet

condemnar a un temps de presó que va dels sis mesos als sis anys, i tots aquells que deixin de pagar a l'erari públic més de cinc milions de pessetes, ha posat contra les cordes personatges folklòrics de la talla de Lola Flores, *la Faraona*, i Antonio González, el *Pescaïlla*. La jutgessa de Madrid, Felisa Atienza, va processar el passat mes d'octubre el matrimoni per no haver presentat la declaració de la renda i del patrimoni corresponent als anys 1982, 1983, 1984 i 1985. Durant aquest temps, la cantant i el guitarrista van guanyar un total de 200 milions de pessetes i, consegüentment, haurien hagut d'entregar a l'administració 53 milions.

La croada catalana

La croada contra el frau del fisc ha donat molts fruits a algunes ciutats catalanes. El fiscal en cap de l'Audiència Territorial de Barcelona, Carlos Jiménez Villarejo, ha descobert que «Catalunya és la comunitat autònoma on s'estan perseguint en l'actualitat més delictes fiscals». El mèrit que això sigui d'aquesta manera correspon a les delegacions del Ministeri d'Hisenda. Els inspectors adscrits a aquest organisme són els encarregats d'efectuar unes operacions que es denominen *pentinats* d'expedients. Amb aquest sistema i d'altres complementaris poden saber si algú no ha confessat a l'estat tots els seus ingressos. En el cas que efectivament es detecti un engany, ho posen en coneixement del ministeri fiscal, al qual correspon, si creu que hi ha la base legal adequada, presentar una querrela contra el defraudador de torn.

També el ministeri públic té capacitat per actuar en aquests assumptes atenent la denúncia d'un particular.

Però el fiscal José María Mena assegura que no té coneixement que a Catalunya s'hagi iniciat mai un procediment per aquesta raó. Fet i fet, la trentena de

La «Faraona», víctima de la reforma.

Schuster: «sense mala intenció».

casos que ara per ara es calcula que estan en mans dels jutges catalans han estat investigats i denunciats per funcionaris d'Hisenda.

De la trentena de defraudacions, només han saltat a la llum pública els més rellevants per la quantitat de diners que comporten o per la persona que hi ha al seu darrere. Ningú no amaga que a Finances li interessa airejar els embolics de la gent popular per demostrar que difícilment algú pot escapar de les seves urpes i per recordar, a la vegada, tots els mals que es poden patir per no haver declarat fins l'últim duro que es guanya.

Així, fa pocs dies, va escampar-se la notícia que el fiscal Mena havia presentat una querella contra Bernd Schuster. El crack blau-grana és acusat d'haver esquivat el pagament de 6.635.046 pessetes entre el 31 d'agost de 1983 i el gener de 1986. Sembla ser que el jugador va satisfer els impostos corresponents només a uns ingressos de 25 milions de pessetes, mentre que en realitat sumant les seves mensualitats i els contractes de publicitat i de dedicació al club, va tenir uns beneficis que pujaven a 50.542.000 pessetes.

Antoni Velasco, advocat defensor del futbolista, reconeix que el seu client té un deute amb Hisenda, però assegura que «és només de 3.411.000, és a dir, que està per sota del límit dels cinc milions a partir del qual es poden començar a demanar responsabilitats penals». A més, afegeix el lletrat, «s'ha de tenir en compte que Schuster l'any 1986 va entregar a Finances quatre milions més dels que li pertocava. Tot això de-

mostra que actuava sense mala intenció». De moment, el magistrat Jesús Miguel Florit examina el cas.

La major part de les investigacions, però, no tenen com a objectiu personalitats famoses, sinó empreses. D'aquesta manera, fa pocs mesos va descobrir-se que la indústria de Barcelona «Estudios Nelly», que explota tres acadèmies privades, havia deixat de pagar a l'estat uns deu milions de pessetes en concepte d'impost sobre la renda de les persones físiques dels treballadors (IRPF), entre els anys 1984 i 1985. La jutgessa Ana Ingelmo, després de revisar l'acusació que es formulava contra la societat, va considerar que el responsable del delictes era el president del consell d'administració i va decidir processar-lo. Es dona la circumstància que el processat és Eugeni Giral, un economista i militant del PSC que va ser designat pel Parlament de Madrid membre del consell d'administració de Radio-Televisió Espanyola. Giral ha manifestat que no tenia cap intenció de no complir els compromisos amb Hisenda i que vol subsanar el deute.

L'empresa a la qual l'administració reclama una quantitat de diners més elevada és Prodiecu, l'entitat dirigida per Andrés Rodríguez Rodríguez, que, amb l'excusa de voler ajudar els dismi-

milions de pessetes corresponents a la taxa del joc.

La societat Técnica Aseguradora, S. A., que es dedica des de la seva seu del carrer Pau Clarís de Barcelona al negoci de les pòlisses d'assegurances, també va ser acusada per mitjà d'una querella criminal d'un delictes fiscal milionari. Concretament, el jutjat número cinc de la capital catalana porta a terme unes diligències per aclarir si la indústria va evitar el pagament de 125 milions de pessetes en concepte de rendiment sobre el treball personal.

Sanejar economia

Casanovas i Roca, S. A., una empresa familiar que va ser fundada el 1967 i està especialitzada en els articles per a dibuix i escriptori, va intentar sanejar la seva economia l'any 1983 no presentant la declaració de la renda. La delegació de Finances va adonar-se'n i August Casanovas, l'actual responsable de la companyia, va haver d'enfrontar-se amb una querella que l'acusa d'haver defraudat 12.800.000 pessetes.

Sembla que també, amb la intenció de trobar una millor situació financera Pares Hermanos, S. A., una societat que es dedica des de l'any 1952 a la importació i venda de maquinària

Pedrito Ruiz no va tardar a defensar-se de l'anomenat «terrorisme fiscal».

nuïts físics, va comercialitzar durant uns anys un cupó i ara anuncia que editarà un diari popular. Prodiecu, a part d'estar pendent d'un procés per fomentar el joc il·legal, també té pendent un altre afer en el jutjat d'instrucció número tres de Barcelona per haver deixat d'ingressar en el fisc un total de 633

agrícola i equips de construcció, no va satisfer les quotes de l'impost general de tràfic d'empreses el 1981, 1982 i 1983, les quals sumaven 29.858.000 pessetes. Pedro Pares Fernández, l'actual president del negoci, responsabilitza de la infracció els consellers que van portar les regnes fins l'any 1984.

**SEGON
PREMI
D'INVESTIGACIÓ
CIUTAT DE BENIDORM**

L'Ajuntament de Benidorm convoca un concurs públic per a la concessió d'una ajuda d'un milió de pessetes per un projecte d'investigació que, sota el lema «Salut i Turisme», tracte de la problemàtica sanitària de les ciutats turístiques, especialment referit al diagnòstic de la salut.

El projecte, calendari de treball, currículum i adreça dels investigadors haurà d'entregar-se a l'Ajuntament de Benidorm, Regidoria de Salut, C/. Martínez Oriola, 18. 03500 Benidorm, abans de l'1 de juliol de 1988. Els investigadors disposaran d'un període d'un any per la realització de l'esmentat projecte.

Qualsevol altra informació es pot demanar a la Regidoria de Salut, telèfon (96) 586 52 66.

La indústria Fergat Espanola, S. A. de Cornellà de Llobregat, que des de 1957 fabrica rodes d'acer per a tot tipus de vehicles industrials, també té problemes amb l'erari públic. Els seus directius són acusats d'haver impagat una quantitat d'impostos per valor de 37 milions de pessetes. Una quantitat semblant és la que deu Lluís Gilabert Argemí, l'administrador de les indústries Gemo, les quals s'ocupen des de 1974 d'exportar accessoris i recanvis d'automòbil. Bastant més petita, en canvi, és la que deuen els directius de l'Acadèmia Comercial Catalana. Aquests no van entregar a l'administració 12.800.000 pessetes i ara el magistrat Fernando Campos Glan s'encarrega de conèixer el rerefons de l'assumpte.

De totes maneres, molts dels fraus només han pogut ser repassats pels tribunals, sense que encara hagin transcendit més detalls. En aquesta situació es troba Gilco, una companyia que va oblidar-se de desembutxacar nou milions de pessetes com a impost de tràfic d'empreses. També és el cas de Caldereria del Baix Llobregat, Construcciones y Muebles Metálicos, Comercial Ebro, Venta de Tapas Metálicas, Mármoles San Vicente, Hilados Lasgo, Gastronomía Barcino, Productos Dala o Corbiplast, entre d'altres.

Hisenda calcula que a Catalunya ha detectat en total una defraudació un xic superior als 1.000 milions de pessetes. Ara bé, s'ha de tenir present que Prodiecu per si sola ja té un deute de 600 milions i que altres tres indústries també han comès fraus molt elevats. Així, resulta que bona part de les societats anònimes embolicades en delictes fiscals van passar per alt el pagament d'impostos per valor de cinc milions.

Cal recordar que per sota d'aquesta quantitat l'administració pot reclamar els diners per la via ordinària o executiva, però ja no pot demanar responsabilitats penals al contribuent malpagador. Per això, quan fa pocs dies la delegació de Finances a Barcelona va desvetllar que un centenar de formacions no havien declarat totes les vendes fetes durant un any, només van poder expedientar-los, però no iniciar accions en contra seva. Tampoc no poden portar davant el jutge els treballadors que guanyen sous normals, d'entre un milió i quatre de pessetes, i que periòdicament poden *descuidar-se* de confessar-se a l'estat. Aquests només hauran de pagar una multa i els impostos endarrerits. Això, si els descobren abans dels cinc anys, si no, el cas expira i no passa res. □